

УДК 340.12

DOI: 10.31359/1993-0909-2024-31-3-74

Андрій Васильович Новіченко

Харківський національний університет внутрішніх справ
Харків, Україна

ПІДТРИМКА ТА ДОВІРА ЯК ОСНОВА ВЗАЄМОДІЇ ПОЛІЦІЇ ТА ГРОМАДСЬКИХ ІНСТИТУТІВ ПІД ЧАС РЕЖИМУ ВОЄННОГО СТАНУ

Анотація. У статті досліджено та охарактеризовано питання забезпечення громадського порядку, який має важливе значення для будь-якої держави з однієї простої причини – якщо немає правопорядку, то зникає сама держава як організація суспільства. Тому ці питання завжди були актуальними та їм постійно приділялася пильна увага з боку вчених та практиків. Проаналізоване проведене реформування правоохоронних органів України, яке започатковане до початку російської агресії, мало на меті встановлення тісної взаємодії поліції з інституціями громадянського суспільства, що формуються в країні, та громадянами з метою забезпечення правопорядку. Поліція під час здійснення своєї діяльності має забезпечувати суспільну довіру до себе та підтримку громадян. Тільки за наявності довіри та підтримки з боку громадських інститутів до діяльності правоохоронних органів можна говорити про партнерство між цими суб'єктами, яке направлено на попередження, припинення кримінальних правопорушень та забезпечення правопорядку. Після повномасштабного вторгнення збройних сил Російської Федерації на територію України до функцій поліції в мирний час додалася значна кількість додаткових обов'язків, таких як розслідування військових злочинів росіян, мародерства, оборони держави, допомога біженцям, участь в евакуації тощо. У перші дні війни міста й села покидало дуже багато громадян, що призвело до колапсів на дорогах, але поліція всіляко забезпечувала безпеку дорожнього руху, тисячі поліцейських дбали про охорону громадського порядку, безпеку об'єктів, здійснювали супроводження вантажів та інші завдання, які виконують поліцейські до цього часу. Здійснено конкретизацію факторів, які підтверджують необхідність забезпечувати довіру до поліції з боку суспільства, представлено першорядні напрямки, орієнтовані на підвищення рівня довіри суспільства до поліції, які мають реалізовуватися спільними зусиллями, а також із залученням засобів масової інформації не залежно від правового режиму, в яких діє поліція.

Ключові слова: поліція, правоохоронні органи, правопорушення, взаємодія, правопорядок, населення.

Andriy V. Novichenko

Kharkiv National University of Internal Affairs

Kharkiv, Ukraine

SUPPORT AND TRUST AS THE BASIS OF INTERACTION BETWEEN POLICE AND PUBLIC INSTITUTIONS DURING MARTIAL REGIME

Abstract. *The article examines and characterizes the issue of ensuring public order, which is important for any state for one simple reason – if there is no law and order, then the state itself disappears as an organization of society. That is why these questions have always been relevant and scientists and practitioners have always paid close attention to them. The analyzed reform of the law enforcement agencies of Ukraine, which was initiated before the beginning of the Russian aggression, was aimed at establishing a close interaction of the police with the institutions of civil society that are being formed in the country, and citizens in order to ensure law and order. The police, while carrying out their activities, must ensure public trust in themselves and the support of citizens. Only if there is trust and support from public institutions for the activities of law enforcement agencies, it is possible to talk about a partnership between these entities, which is aimed at preventing, stopping criminal offenses and ensuring law and order. After the full-scale invasion of the armed forces of the Russian Federation on the territory of Ukraine, a significant number of additional duties were added to the peacetime police functions, such as the investigation of Russian war crimes, looting, state defense, assistance to refugees, participation in evacuation, etc. In the first days of the war, a large number of citizens left the cities and villages – this led to collapses on the roads, but the police ensured road traffic safety in every possible way, thousands of policemen took care of public order protection, safety of facilities, escorted cargo and other tasks performed by the police until now. The factors that confirm the need to ensure trust in the police on the part of society have been specified, the author of the article presents priority directions aimed at increasing the level of public trust in the police, which should be implemented by joint efforts, as well as with the involvement of the mass media, regardless of the legal regime, in which the police operate.*

Keywords: *police, law enforcement agencies, law enforcement, interaction, law and order, population.*

ВСТУП

Поліція взаємодіє з іншими правоохоронними органами, державними та недержавними органами, громадськими об'єднаннями, організаціями та громадянами як у мирний, так і воєнний час, оскільки без всебічного співробітництва з інститутами влади та громадянського суспільства діяльність поліції в умовах сучасної правової держави не може бути ефективною. При цьому громадська думка має бути однією із основних критеріїв офіційної оцінки діяльності поліції. Найбільш тісною має бути взаємодія органів поліції з територіальною громадою як на рівні діяльності органів місцевого самоврядування, так і в процесі безпосереднього спілкування з місцевим населенням, що, у свою чергу, суттєво впливає на ступінь

довіри громадян до поліції.

Діяльність поліції структурована складним набором заходів, багато з яких у своїй основі передбачають взаємодію з інститутами суспільства, у тому числі з його окремими їх представниками. Така взаємодія неможлива без довіри. У ч. 3 ст. 11 Закону України «Про Національну поліцію» закріплено, що рівень довіри населення до поліції є основним критерієм оцінки ефективності діяльності органів і підрозділів поліції [1].

Нині особливо актуально стоїть питання про форми взаємодії поліції із місцевим населенням, що обумовлює не лише ефективність та результативність правоохоронної діяльності на місцевому рівні, а й відповідно ступінь громадської довіри до поліції та підтримки громадянами правоохоронної діяльності поліції.

1. МАТЕРІАЛИ ТА МЕТОДИ

Питанням довіри до правоохоронної діяльності з боку населення займалися такі вчені, як В. Б. Авер'янов, О. М. Бандурка, Н. П. Бортник, В. М. Князев, В. К. Колпаков, З. Р. Кісіль, А. В. Кубаєнко, В. І. Луговий, С. В. Петков, В. Л. Ортинський, Ю. П. Сурмін, Ю. С. Шемчушенко та ін. Аналізуючи практику можна зазначити, що проведення реформування поліції в аспекті взаємодії правоохоронних органів та населення щодо попередження, припинення кримінальних та адміністративних правопорушень не може реалізовуватися без довіри та підтримки громади. Партнерські мотиви виходять з реальної потреби досягати єдиних цілей в охороні правопорядку, що ґрунтуються на довірі та підтримці один до одного. Питання довіри та підтримки поліції з боку суспільства наразі особливо актуальне, адже в умовах воєнного стану важлива згуртованість, яка не може існувати без довіри та підтримки, державних органів, у тому числі Національної поліції, та суспільства з метою досягнення загальної мети, а саме протистояння агресії РФ, оборони держави, охорони правопорядку, попередженню, припиненню кримінальних та адміністративних правопорушень.

У процесі дослідження використовувались загальнонаукові та спеціально юридичні методи наукового пізнання. Серед загальнонаукових методів були використані такі, як аналіз, синтез, аналогія, узагальнення тощо. Так, метод аналізу дозволив розглянути окремі компоненти дослідження та визначити їх характеристики й відносини. Завдяки застосуванню методу синтезу отримані дані було систематизовано та на їх основі зроблено висновки й узагальнення. Метод аналогії дозволив зробити висновок про подібність правових систем, заснованих на схожих ознаках. Метод узагальнення сприяв розумінню предмета як складної структури, де всі елементи взаємодіють один з одним.

Щодо спеціально юридичних методів наукового пізнання, то у статті акцент зроблено на різних видах наукового аналізу. Було використано юридичний аналіз, порівняльно-правовий аналіз, аналіз практики правоохоронних органів, аналіз документів та епістемологічний метод. Так, юридичний аналіз дозволяє дослідити

законодавчу базу, яка регулює взаємовідносини поліції з громадськістю щодо спільного виконання правоохоронних функцій. Порівняльний аналіз сприяв вивченню практики реалізації партнерських відносин між поліцією та суспільством (в аспекті підтримки та довіри) у різних країнах і визначенню стандартних і відмінних рис. Аналіз практики взаємовідносин правоохоронних органів з суспільством передбачає дослідження конкретних партнерських відносин (у напрямку підтримки та довіри) з метою виявлення й усунення прогалин. Документальний аналіз включає вивчення наукових публікацій, статей, законодавчих актів, дисертацій та інших документів, що містять інформацію щодо підтримки та довіри при взаємодії поліції та громади з урахуванням вітчизняного й міжнародного досвіду.

2. РЕЗУЛЬТАТИ ТА ОБГОВОРЕННЯ

Довіра – це ставлення до кого-небудь, що виникає на основі віри в чийсь правоту, чесність, щирість і т. ін. [2, с. 126].

Словник сучасної української мови визначає довіру, як морально-практичне ставлення індивіда до партнера в спілкуванні, яке ґрунтується на вірі в його чесність і щирість. Особистісна настанова в стосунках передбачає обопільне очікування позитивних (благих) наслідків [3].

Бандурка О. М. вказує, що правоохоронна діяльність, спрямована на охорону правопорядку та забезпечення безпеки громадян. Ця діяльність, іманентно властива будь-якій державі [4, с. 67]. У будь-якій державі з охорони та забезпечення громадського порядку, попередження та припинення кримінальних правопорушень, особливе місце займають органи поліції, але вчений підкреслює роль поліції у взаємодії з суспільством як необхідну ознаку державного устрою, яка не може існувати без довіри та підтримки з боку населення.

Взаємодія поліції та суспільства – це різновид соціального партнерства, в якому однією зі сторін виступають громадяни, а іншою – поліція. Партнерські мотиви в такій моделі формуються не завдяки примусу, а потребою досягати єдині цілі, підтримуючи та довіряючи один одному як у мирний, так і воєнний час.

Активно впливаючи один на одного, поліція та суспільство орієнтовані на:

- 1) упорядкування суспільних відносин в аспекті прояву активності громадянського формування;
- 2) стимулювання та мобілізацію громадянського суспільства, орієнтуючи його на вирішення єдиних з поліцією завдань;
- 3) узгодження інтересів та розвиток зв'язків з метою забезпечення подальшої взаємовигідної співпраці.

Усі досягнення партнерів у такій моделі залежать від того, наскільки між ними встановлені довірчі стосунки. У моделі довірчої взаємодії поліції та суспільства сфера взаємної відповідальності за реалізацію функціональних обов'язків розширюється. Механізм взаємодії правоохоронних органів та громад, що становлять основу партнерських відносин, передбачає:

- 1) введення в реальне життя діалогу між державою, в особі співробітників поліції з громадянським суспільством у різних формах;
- 2) участь суспільства в підвищенні ефективності діяльності державної системи влади;
- 3) участь суспільства в контролі за діяльністю поліції (слід пам'ятати, що під час війни контроль за діяльністю працівників поліції з боку суспільства не здійснюється).

Саме від того, наскільки ефективно встановлена взаємодія між поліцією та суспільством, залежить ступінь функціональної адекватності інституту поліції, рівень довіри до нього з боку громадян України, здатних у разі потреби надати підтримку.

На співробітників органів поліції покладаються відповідальні завдання, особливо під час воєнних дій, зокрема, вони повинні обороняти державу, забезпечувати законність та підтримувати громадський порядок тощо. Від того, наскільки професійно вирішуються ці завдання, залежить стабільність у країні, надаючи позитивний вплив на впевненість громадян у своєму майбутньому в мирний час. Довіра до поліції зростає тоді, коли суспільство задоволене якістю її діяльності, від так у громади виникає бажання підтримати працівників поліції та взяти участь (допомогти) у правоохоронній діяльності.

Довіра та підтримка – це основа встановлення соціального контакту. Такий контакт у діяльності співробітників поліції має принципове значення, наприклад, у ситуації, коли співробітник поліції проводить заходи профілактичного характеру або збирає необхідну службову інформацію в мирний час. Довіра мінімізує страх, який можуть зазнавати деякі громадяни при зверненні до співробітників поліції. Більш того, довірчі відносини суспільства та поліції підвищують соціальний статус співробітників поліції в очах громадськості.

На сьогоднішній день у країнах світової спільноти існують різні форми взаємодії органів поліції з громадськими інститутами, а також використовуються найрізноманітніші способи підвищення рівня довіри населення до поліції. Але при цьому поліцейські структури різних держав сходяться в думці, що для збільшення суспільної довіри до себе та забезпечення підтримки своєї діяльності органи поліції повинні масово залучати громадян, громадські формування, органи місцевого самоврядування до реалізації політики держави в питаннях охорони громадського порядку, забезпечення суспільної безпеки та протидії злочинності.

На законодавчому рівні закріплені принципи утворення й діяльності громадських об'єднань, а саме у ст. 3 Закону України «Про громадські об'єднання» громадські об'єднання утворюються й діють на принципах: 1) добровільності; 2) самоврядності; 3) вільного вибору території діяльності; 4) рівності перед законом; 5) відсутності майнового інтересу їх членів (учасників); 6) прозорості, відкритості та публічності [6].

Попри випробування війни та зусилля російської пропаганди, яка всіляко намагається «запустити» фейки щодо діяльності державної влади, в тому числі й поліції, довіра українців до державних і соціальних інститутів тільки зростає. На думку соціологів, зростання суспільної довіри свідчить про високий рівень соціальної згуртованості громадян.

Підтримка суспільства важлива, з одного боку, для отримання інформації, необхідної для виявлення колабарантів, запобігання та розслідування кримінальних та адміністративних правопорушень. З іншого боку, взаємодія з суспільством підвищує довіру населення до поліції, дозволяє громадянам робити внесок щодо забезпечення правопорядку, забезпечення власної безпеки тощо та надавати іншу допомогу в здійсненні діяльності поліцією. Крім того, за рахунок такого партнерства між населенням та поліцією, громадяни починають відчувати відповідальність за підтримку належної якості життя та вирішення соціальних проблем на території громади.

Підтримка та довіра формуються в процесі взаємодії поліції та суспільства, що реалізується в різних напрямках, що знайшли своє закріплення в чинному законодавстві України.

Якщо суспільство довіряє поліції, підтримує її, то завдання, поставлені перед цим державним органом, вирішуються ефективніше, особливо під час війни. Забезпечення довіри до поліції та всієї системи правоохоронних органів ускладнюється низкою факторів, серед яких:

1) кожен окремо взятий випадок вчинення співробітниками поліції правопорушень, отримуючи широкий суспільний резонанс та гучне обговорення в засобах масової інформації, сприяють формуванню негативного образу співробітників органів поліції та підриває ту довіру, яка забезпечується тривалою та сумлінною роботою більшості інших працівників (наразі на окупованих територіях України є поодинокі випадки, де колишні працівники поліції добровільно «переходять» на сторону ворога);

2) незважаючи на те, що в цілому спостерігається явне зростання правової культури населення, деяка його частина, як і раніше, володіє достатньо низькими знаннями у сфері законодавства та права, а також демонструє небажання виявляти активну громадянську позицію та соціальну відповідальність. У мирний час спостерігалось не дуже об'єктивне сприйняття деякими громадянами тієї ролі, яку відіграє поліція щодо забезпечення стабільності, безпеки та правопорядку;

3) професійна деформація, характерна майже для будь-якої професійної діяльності, особливу загрозу становить саме в правоохоронній сфері, оскільки її наслідком стає небажання та нездатність деяких співробітників поліції ефективно виконувати свій обов'язок, реалізуючи принципи законності та неупередженості, що взагалі не припустимо під час війни.

Серед пріоритетних форм співробітництва як факторів, що впливають на підвищення суспільної довіри до поліції, можна виділити створення громадських

формувань, що сприяють реалізації правоохоронної функції, що дозволяє формувати в місцевого населення широкий погляд на безпеку, в тому числі на перманентну профілактичну роботу та підвищення відповідальності у цій сфері як у мирний, так і воєнний час.

В європейських державах існують різні форми взаємодії місцевих спільнот та правоохоронних органів. У цих країнах пріоритетним напрямом є створення так званих нових платформ, або, як зараз прийнято говорити, «нових майданчиків», як, наприклад, місцева Рада безпеки та профілактики злочинності – *Conseil local de securite et de prevention de la delinquance (CLSPD)* – у Франції; Партнерство зі зменшення злочинності та заворушень – *Crime and Disorder Reduction Partnership (CDRP)* – у Великій Британії; Муніципальна консультативна рада попередження та безпеки – *Municipal Consultative Council of Prevention and Security (MCCPS)* – у Бельгії [5, с. 54–58].

Доцільно виділити першорядні напрямки, орієнтовані на підвищення рівня довіри в суспільства до поліції. Дані напрямки повинні реалізовуватися спільними зусиллями, а також із залученням засобів масової інформації незалежно від умов воєнного стану, а саме:

1) необхідно розвивати практику використання телефонів довіри, особливо в період транслявання програм з тематики правоохоронної діяльності. Завдяки прямому зв'язку з представниками правоохоронних органів громадяни зможуть більше дізнатися про поліцію, задати необхідні, які цікавлять їх питання, поділитися проблемою, що стосується правоохоронної діяльності;

2) слід використовувати можливості ЗМІ та розвивати спільні проекти, спрямовані на підвищення правової свідомості та правової культури громадян;

3) потрібна активізація таких спільних заходів поліції та громадськості як семінари, конференції та круглі столи. У ході цих заходів потрібно порушувати проблеми, які хвилюють суспільство (наприклад, неправдиві повідомлення про мінування навчальних закладів, що почастишали в мирний час і мають місце в умовах воєнного стану). Потрібно, щоб ці заходи транслювалися для більшого охоплення аудиторії. Крім співробітників поліції та представників суспільства, до участі у таких заходах бажано залучати психологів, соціологів, педагогів;

4) керівники органів поліції, відповідальні посадові особи повинні відстежувати та критично оцінювати інформаційний фон, пов'язаний з діяльністю поліції, негативну інформацію, що з'являється в засобах масової інформації та мережі Інтернет;

5) особливу увагу потрібно приділяти підростаючому поколінню, виховуючи його в дусі соціальної активності, нетерпимості до правопорушень та готовності допомоги правоохоронним органам.

Якщо розглядати в цілому питання взаємодії поліції та громади (місцевого населення), варто зазначити, що одним із найефективніших засобів підвищення суспільної довіри є використання сучасних інформаційних ресурсів, оскільки

громадська думка і відповідно довіра, як правило, залежать не від того, наскільки якісно та сумлінно правоохоронні органи виконують покладені на них функції, а від того, який їхній образ створюється в мас-медіа.

Як відомо, найбільш значуща інформація, зокрема про діяльність поліції, сьогодні концентрується, обговорюється та поширюється переважно в мережі Інтернет, яка завдяки своїй доступності та популярності виступає в ролі одного з джерел відомостей поряд з друкованими виданнями, радіо, телебаченням, але при цьому якісно відрізняється від них. Інтернет на сьогодні особливо популярний, адже збільшилася кількість користувачів Інтернету в зв'язку з обмеженням інших джерел обумовлених військовими діями.

У сучасному житті суспільства значна роль належить соціальним мережам, в яких можна обмінюватися документами, фотографіями, транслювати відомості про своє життя, використовуючи Інтернет. Значення соціальних мереж проявляється й у діяльності поліції, що дозволяють їй формувати позитивний образ співробітників поліції, інформувати населення про результати своєї діяльності, а також швидко доносити до громадян значиму їм інформацію особливо під час війни (наприклад, Facebook, Instagram, Twitter, Youtube тощо). В умовах швидкого розвитку цифрових технологій кількість користувачів соціальних мереж постійно збільшується, що дає можливість змінювати зв'язки з суспільством. Найбільш загальна мета соціальних мереж – поширення інформації. Ця мета повністю відповідає інтересам поліції, оскільки допомагає прискорювати та розширювати традиційні можливості поліцейського інформування. Наприклад, поліція може повідомляти громадян у режимі реального часу про небезпеку з боку країни-агресорки (наприклад, виліт ракет та їх напрямок тощо), воєнні злочини, нещодавні кримінальні правопорушення, дорожні пригоди, зникнення людей, крадіжки транспортних засобів, про підозрюваних чи заарештованих осіб. До того ж треба пам'ятати, що ці повідомлення пов'язані з проханнями про допомогу, що приходять від самого населення або поліції. І, як показує багатий досвід таких європейських країн, як Бельгія, Голландія, Німеччина, Угорщина часто такі повідомлення в соціальних мережах, надані самою поліцією дають позитивні результати.

В умовах змін, що постійно відбуваються в суспільстві, викликаних збройним нападом РФ на Україну, довіра та підтримка поліції з боку суспільства повинні розглядатися, як їх взаємна готовність дотримуватися норм права та законів України, динамічно розвиваючи соціальне партнерство. Але не можна змусити всіх громадян довіряти поліції та підтримувати її. У будь-якому суспільстві є певна частина негативно налаштованих осіб, на яких навряд чи вплинуть різні заходи, орієнтовані на підвищення довіри. Зокрема, йдеться про людей із вираженою антисоціальною спрямованістю поведінки чи радикально налаштованих. Стосовно даних категорій осіб слід уважно відстежувати їх діяльність, щоб не допустити протиправних дій з їх боку, а також дій, спрямованих на залучення

до незаконної діяльності інших осіб. Під час війни це питання набуває особливої актуальності, оскільки особи, які підтримують РФ проводять на території України різну пропагандистську діяльність, наприклад, керівництво та прибічники Російської православної церкви (РПЦ) не осудило війну Росії проти України. Священослужителі РПЦ здійснюють вплив на прихожан через переконування й аргументацію, направлену на дискримінацію Української православної церкви та виправдання воєнних дій РФ на території України. Всі ці пропагандистські прийоми покликані створити ілюзію релігійного громадянського конфлікту в Україні як для інших держав, так і самих українців, розколоти їх за релігійною ознакою.

Використання соціальних інтернет-мереж дозволяє силам поліції взаємодіяти з населенням на дедалі локальнішому (місцевому) та особистісному рівнях, особливо в умовах воєнного стану. Варто врахувати зарубіжний досвід, зокрема, британські та голландські співробітники поліції використовують Twitter для реагування на індивідуальні запити громадян та безперервного інформаційного обслуговування населення в особі користувачів Інтернету. У низці інших країн офіцери поліції відкривають свої «офіси» у віртуальному просторі та стають особистими контактерами для користувачів як у реальному, так і віртуальному світі. В Україні у використанні подібних ресурсів досвід небагатий, але цей напрямок входить до числа пріоритетних.

На сьогоднішній день безперечним є той факт, що використання інтернет-простору збільшує прозорість правоохоронної діяльності та позитивно впливає на її суспільне сприйняття, що в сукупності покращує відносини поліції з місцевим населенням. При цьому всебічна взаємодія населення та поліції, з урахуванням дії режиму воєнного стану в державі, дозволяє виробляти та впроваджувати нові форми співробітництва, що закономірно призведе до підвищення результативності правоохоронної діяльності, а також суспільної довіри та взаємної відповідальності.

Не слід випускати з уваги той факт, що довірчі відносини можуть вибудовуватися не лише завдяки розвитку різних технологій взаємодії. Довіра – це емоція, що виникає з урахуванням розуміння значимості чогось та існування єдиних цінностей, бажання досягти єдності цілей. Якщо якась частина суспільства не довіряє поліції – це може свідчити про існування нерозуміння призначення поліції, її ролі та значущості щодо оборони, забезпечення безпеки та стабільності держави.

ВИСНОВКИ

Довіра та підтримка з боку громади до органів поліції як у мирний, так і воєнний час є однією із найважливіших засад взаємодії цих суб'єктів та одним із принципів діяльності поліції. На сьогоднішній день не можливо ще говорити про стовід-

соткову довіру громадян України до співробітників Національної поліції, їх підтримку, але рівень довіри до їх діяльності та підтримка під час війни значно виросли. Тому правоохоронна діяльність потребує посилення інформаційної політики за участю представників правоохоронних структур; підвищення правової культури громадян та цілеспрямованим формуванням у них довіри до співробітників поліції. Для цього необхідно розвивати в співробітників поліції високу морально-психологічну стійкість та свідоме виконання службового обов'язку, захисту прав і свобод людини та громадянина. Досягти цього можна лише якісно організованою взаємодією поліції та суспільства, заснованому на підтримці й довірі незалежно від режиму, що діє на території України.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

- [1] Про Національну поліцію : Закон України від 02.07.2015 № 580-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2015. № 40–41. Ст. 379.
- [2] Словник української мови у 20 томах. Київ : Укр. мовно-інформац. фонд НАН України. Т. 12. 2021. 1024 с.
- [3] Великий тлумачний словник сучасної української мови (з дод. і допов.) / уклад. і голов. ред. В. Т. Бусел. Київ ; Ірпінь : ВТФ «Перун», 2005. 1728 с.
- [4] Адміністративна діяльність поліції у питаннях та відповідях : навч. посіб. / [О. М. Бандурка, О. І. Безпалова, О. В. Джафарова та ін] ; за заг. ред. О. М. Бандурки ; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків : ХНУВС, 2017. 242 с.
- [5] Зарубіжний досвід організації взаємодії поліції з органами місцевого самоврядування в контексті децентралізації державної влади : наук.-метод. рекомендації. / К. Л. Бугайчук, В. А. Гузь, І. О. Святокум, В. В. Чумак. Харків : Харк. нац. ун-т. внутр. справ, 2015. 44 с.
- [6] Про громадські об'єднання : Закон України від 22.03.2012 № 4572-VI. *Відомості Верховної Ради України*. 2013. № 1. Ст. 1.

REFERENCES

- [1] On the National Police: Law of Ukraine (2015, July). Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text>
- [2] *Dictionary of the Ukrainian language in 20 vol.* (2021) Kyiv: Ukrainian Language and Information Fund of the National Academy of Sciences of Ukraine, 12.
- [3] *Large explanatory dictionary of the modern Ukrainian language (with supplements and additions)*. (2005). In Busel, V. T. (Ed.). Kyiv; Irpin: VTF «Perun».
- [4] Bandurka, O. M., Bezpalova O. I., Jafarova O. V., & oths. (2017). *Administrative activities of the police in questions and answers*. In Bandurky, O. M. (Ed.). Kharkiv: KhNUVS.
- [5] Bugaichuk, K. L., Guz, V. A., Svyatokum, I. O., & Chumak, V. V. (2015). *Foreign experience in the organization of police interaction with local self-government bodies in the context of decentralization of state power*. Kharkiv: KhNUVS.
- [6] On Public Associations: Law of Ukraine (2015, March). Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4572-17#Text>

Андрій Васильович Новіченко

Доктор філософії, докторант

Харківський національний університет внутрішніх справ

61080, пр. Льва Ландау, 27, Харків, Україна

Andriy V. Novichenko

Doctor of Philosophy, Doctoral Student

Kharkiv National University of Internal Affairs

61080, 27 Leva Landau Ave., Kharkiv, Ukraine

Рекомендоване цитування: Новіченко А. В. Підтримка та довіра як основа взаємодії поліції та громадських інститутів під час режиму воєнного стану. *Вісник Національної академії правових наук України*. 2024. Т. 31. №3. С. 74–84.

Suggested Citation: Novichenko, A. V. (2024). Support and Trust as the Basis of Interaction Between Police and Public Institutions During Martial Regime. *Journal of the National Academy of Legal Sciences of Ukraine*, 31(3), 74–84.

Стаття надійшла / Submitted: 27/07/2024

Доопрацьовано / Revised: 27/08/2024

Схвалено до друку / Accepted: 05/09/2024